

[Bertel Dahlgaard.]

sættende år i denne sag. Jeg er sikker på, at det høje folketing håber på positive resultater.

Ser vi nu på folketingssamlingens forløb, så viser der sig for os et broget billede. I forgrunden står stadig den økonomiske og finansielle udvikling. Det er netop i disse dage et år siden, der skete en vending i valutaisituationen. I tiden fra juli 1955 til den 1. april 1956 kunne der noteres en fremgang i valutabeholdningen på ca. 300 mill. kr., samtidig med at der afbetaltes ekstraordinært 80 mill. kr. på den udenlandske gæld, men derefter indtrådte i perioden fra 1. april til 15. maj et tilbageslag på 125 mill. kr. At dette tilbageslag stod i forbindelse med arbejdskonfliktens økonomiske virkninger er givet, men det var også påvirket af nedgang i smørpriserne og af en forringelse i bytteforholdet overfor udlandet. Måske har også ændringer i betalings-sædvanerne i vor udenrigshandel spillet en rolle, fremkaldt af renteforhøjelserne i udlandet, hvorved udenlandsk kredit for dansk import blev dyrere.

En klarlæggelse af disse forskellige årsager er ikke mulig, men hvadenten nu den ene eller anden årsag spiller ind, så er det klart, at vi stadig må handle under hensyntagen til den usikkerhed, der præger den økonomiske udvikling.

Hvorledes vil landbrugspriserne udvikle sig? Kan stigningen i industrieksporten fortsætte, efter at så mange lande søger at bremse højkonjunkturen? Der er ukendskabet til den kommende høst, der vil øve en så afgørende indflydelse på landets økonomi, og der er virkningerne af brændselspriserens vældige stigning. Endelig kan vi ikke helt overskue virkningerne af den øgede købekraft, der følger af de gennemførte lønstigninger.

Det er med denne økonomiske usikkerhed som baggrund, man også må vurdere den finansielle stilling.

Sidste finansår forløb forholdsvis gunstigt. Finansåret 1955—56 vil formentlig slutte

med et overskud på drifts- og anlægsbudgettet på mellem 500 og 550 mill. kr. Den forøgelse af pengemængden, der en tid fandt sted gennem finansministeriets overtræk i nationalbanken, bragtes til ophør, og siden midten af 1955 har staten pengemæssig set forholdt sig neutral.

Men hvorledes stiller det sig så med udsigterne for indeværende års finanslov? Den er vedtaget med et overskud på 350 mill. kr., men finansministeren har allerede måttet nedskrive dette overskud med ca. 100 mill. kr. Det vil sige, at overskuddet for indeværende finansår må regnes at blive 250—300 mill. kr. mindre end i fjor, dersom der ikke foretages noget ekstraordinært, og det samtidig med at købeevnen i befolkningen vil være steget med nogle hundrede millioner kroner. Her er en svaghed, som må påkalde folketingets opmærksomhed, og som må være baggrunden for arbejdet med besparelser på statens budget. Den forøgede købeevne må i afgørende grad neutraliseres ved, at statens forbrug sættes ned.

Nødvendigheden heraf kan også illustreres på anden måde. Sidste finansår havde staten et finansieringsbehov til løsning af sine opgaver på ca. 500 mill. kr. Det dækkedes ved obligationssalg på 260 millioner, udstedelse af skattekammerbeviser på 80 millioner, ved dollarsdeponeringen med 90 millioner og, såvidt jeg kan se, ved stigninger indenfor postgiroen på noget over 50 mill. kr.

I den økonomiske oversigt, som er udsendt af finansministeriet, anslås side 32 statens finansieringsbehov for indeværende finansår til 650 mill. kr., og dette tal er ved senere dispositioner øget betydeligt.

Jeg føler mig ikke sikker på, at finansministeren kan få dette beløb dækket ved obligationssalg og ad de andre veje, jeg nævnte, og kan finansministeren ikke dette, da vil det sige, at staten ikke længere pengemæssig set vil være neutral, men gennem statskassen forøger pengemængden.

Hvadenten man ser det fra den ene